

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการเรียนการสอนที่ดีต้องได้รับความร่วมมือทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศจึงจะทำให้เกิดการพัฒนานั้นก็คือ ควรให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการนิเทศ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

จากการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มาตรา 9 (2) โรงเรียนต้องดำเนินการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นอกจากนี้ในมาตราที่ 47 และ 48 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553 : 23) และให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนจำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างมีระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 7 การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความรู้ในการประกอบอาชีพได้ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การจัดกระบวนการสอนจึงกำหนดให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 , 2553 : 5)

การที่ครูจะมีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีจะต้องได้รับการพัฒนา ช่วยเหลือและได้รับการชี้แนะแนวทางให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและสิ่งที่จะช่วยเหลือ

ให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพการสอนได้ คือ การนิเทศการสอนการนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและในการประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานที่ 18 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการนิเทศการและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545 : 9) ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงเป็นงานที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งคุณภาพการเรียนการสอนและผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกฝ่ายที่จะแสดงบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ การเลือกใช้รูปแบบทางการนิเทศ ตลอดจนเทคนิคและทักษะในการนิเทศการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการจัดการนิเทศการศึกษา โดย บุคลากรในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่างๆของโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการนิเทศกันเองจากความหมายดังกล่าว เป็นที่เข้าใจ ได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือการที่บุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมมือร่วมใจกันวางแผน และ ดำเนินการแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้สามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ ต้องการได้สำเร็จ (Marks, Stoops and King - Stoops, 1978 : 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาของโรงเรียน และทำหน้าที่นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนโดยตรง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อ การนิเทศภายใน เพราะเป็นทั้งผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ และสนับสนุนให้เกิดการนิเทศ การนิเทศ ภายในจะส่งผลต่อบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครู ตลอดจนความ สัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในโรงเรียนให้บรรลุผลเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้นิเทศ เป็นสำคัญ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเพราะเป็นผู้ที่อยู่ ใกล้ชิดกับครูย่อมรู้สภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี หาก ผู้บริหารได้จัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะช่วยให้คุณภาพทางการ ศึกษาของโรงเรียนสูงขึ้น (นวลจันทร์ ทองเหลือง, 2549 : 1)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนการนิเทศภายในของ โรงเรียนมารีวิทยาภินันท์บุรี ภินันท์บุรี ภินันท์บุรี ภินันท์บุรี อำเภอภินันท์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพราะหากทราบว่า การนิเทศปฏิบัติอยู่ในระดับใดก็จะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนของผู้บริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำข้อคิดของครูมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อหาระดับการนิเทศภายในของโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการศึกษา

ครูโรงเรียนมารีวิทยา จังหวัดปราจีนบุรี ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อใช้วางแผนการจัดการนิเทศการสอนให้ตรงตามความต้องการของครูโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการนิเทศการเรียนการสอนโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศการสอนของโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศการสอนของโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใน 4 ด้าน ตามกระบวนการนิเทศของ สจัด อุทรานันท์, (2530 : 125-131), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2550 : 17), นวลจันทร์ ทองเหลือง, (2549 : 3) ใน 4 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน
 - 1.2 ชั้นการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.3 ชั้นการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 1.4 ชั้นการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

2. ขอบเขตของประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี กบินทร์บุรี กบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรีปีการศึกษา 2557 จำนวน 160 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้มาจากได้แก่ ครูโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 113 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608)

3. ขอบเขตของเวลาที่ศึกษา

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจนแล้วเสร็จ ตั้งแต่เดือน กันยายน – ตุลาคม 2557

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล ภายในเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2557

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล ตั้งแต่เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2558

นิยามปฏิบัติการ

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศการสอน หมายถึง ความเห็นของครูต่อระดับการปฏิบัติการนิเทศในโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

การนิเทศภายใน หมายถึง การพัฒนางานในสถานศึกษาโดยการร่วมมือกันระหว่างผู้มีหน้าที่ในการนิเทศการสอน การกำกับดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ และครูในโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี กบินทร์บุรี และ ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน หมายถึง การศึกษาสภาพที่เป็นจริง นำผลข้อมูลมาวิเคราะห์หาสาเหตุ เสนอทางเลือกและความต้องการ เพื่อ นำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายการให้ข้อมูลต่างๆในการนิเทศภายในโรงเรียน

2. การวางแผนนิเทศภายใน หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดเป้าหมายแผนการ จัดกิจกรรม การจัดทำปฏิทินงานนิเทศ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น รวมทั้งการเชิญวิทยากรจากภายนอก และประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

3. การปฏิบัติการนิเทศภายใน หมายถึง การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน ตามโครงการ และการแสดงความคิดเห็น การจัดทำหรือหาเครื่องมือนิเทศที่เหมาะสม การนำข้อมูล การนิเทศภายในโรงเรียน การนำข้อมูลเพื่อสรุปผลรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

4. การประเมินผลการนิเทศภายใน หมายถึง การกำหนดวิธีการและเกณฑ์การ ประเมินผล การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายเพื่อประมวลปัญหาและอุปสรรค การเสนอแนะ

5. ครู หมายถึง บุคลากรที่เป็นปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมารี วิทยากบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2557

6. ประสพการณ์การสอน หมายถึง อายุการปฏิบัติงานในด้านการจัดการเรียนการสอน ของครูโรงเรียนมารีวิทยากบินทร์บุรี นับตั้งแต่วันแรกที่ปฏิบัติการสอน แบ่งเป็น 2 ระดับคือ

- 1) ประสพการณ์ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) ประสพการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป